

prima instanță – (Judecătoria Centru, mun. Chișinău) Gh. Stratulat
instanța de apel – (Curtea de Apel Chișinău) An. Panov, An. Pahopol, An. Minciuna

DECIZIE

01 martie 2017

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit
al Curții Supreme de Justiție

în componență:
Președintele ședinței,

judecători

Valentina Clevadî
Iuliana Oprea
Galina Stratulat
Ion Druță
Dumitru Mardari

examinând chestiunea privind admisibilitatea recursului declarat de către Garștea Vitalie,

în pricina civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Garștea Vitalie împotriva Primăriei mun. Chișinău, societății cu răspundere limitată ”Macov-Construct”, societatea cu răspundere limitată ”Euromansarde” privind anularea actului administrativ,

împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 14 decembrie 2016 prin care s-a respins apelul lui Garștea Vitalie și s-a menținut hotărârea Judecătoriei Centru, mun. Chișinău din 15 septembrie 2016,

c o n s t a t ă :

La 30 iulie 2014 Garștea Vitalie a depus cerere de chemare în judecată împotriva Primăriei mun. Chișinău, societății cu răspundere limitată ”Macov-Construct”, societății cu răspundere limitată ”Euromansarde” prin care a solicitat anularea autorizației de construire nr. 887 din 14 noiembrie 2011 privind construcția mansardelor deasupra blocului de locuit pe adresa mun. Chișinău, str. Studenților, 13/1, anularea certificatului de urbanism ce a stat la baza emiterii autorizației de construcție nr. 887 din 14 noiembrie 2011, de a obliga pîrîții de a demola mansarda construită de asupra casei de locuit situată pe adresa Chișinău, str. Studenților, 12,1.

În motivarea cererii de chemare în judecată a invocat că, de la începutul anului 2012 se ridică o construcție de asupra blocului de locuit situată pe adresa mun. Chișinău, str. Studenților, 12/1 cu încălcarea mai multor prevederi legale.

Deși, este locatar al blocului respectiv, nu s-a solicitat acordul la construcția mansardei.

A mai menționat că, mansarda este construită cu încălcări grave, întrucît a fost autorizată construcția la un nivel, iar compania pîrîtă a construit 3 nivele.

A mai reținut că, la 07 iulie 2014 a depus o cerere prealabilă către Primăria mun. Chișinău prin care a solicitat anularea autorizației de construire nr. 887 din 14

noiembrie 2011 privind construcția mansardrei deasupra blocului de locuit de pe adresa mun. Chișinău, str. Studenților, 12/1, anularea certificatului de urbanism ce a stat la baza emiterii autorizație de construcție nr. 887 din 14 ianuarie 2011.

La 25 iulie 2014 a primit răspuns prin care i s-a comunicat că, acordul locatarilor se solicită la etapa acordării certificatului de urbanism, iar la eliberarea autorizației de construcție nu au existat acordurile locatarilor.

La 24 decembrie 2016 Garștea Vitalie a depus cerere prin care a solicitat renunțarea la acțiune în partea cerinței privind obligarea pârâților de a demola mansarda construită deasupra blocului de locuit de pe adresa mun. Chișinău, str. Studenților, 12/1.

Prin încheierea Judecătoriei Centru, mun. Chișinău din 20 februarie 2015 s-a admis renunțul reclamantului Garștea Vitalie la cererea de chemare în judecată depusă împotriva Primăriei mun. Chișinău. Societății cu răspundere limitată "Macov-Construct", societatea cu răspundere limitată "Euromansarde", în partea obligării demolării mansardei construite deasupra casei de locuit situată pe adresa mun. Chișinău, str. Studenților, 12/1 și s-a încetat procesul civil în partea respectivă.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 26 martie 2016 s-a menținut încheierea Judecătoriei Centru, mun. Chișinău din 20 februarie 2015,

Prin hotărârea Judecătoriei Centru, mun. Chișinău din 15 septembrie 2016 s-a respins ca drept tardivă acțiunea depusă de Garștea Vitalie împotriva Primăriei mun. Chișinău, societății cu răspundere limitată "Macov-Construct", societatea cu răspundere limitată "Euromansarde" privind anularea actului administrativ.

Nefiind de acord hotărârea primei instanțe, la 12 octombrie 2016 Garștea Vitalie a depus cerere de apel prin care a solicitat anularea hotărârii Judecătoriei Centru, mun. Chișinău din 15 septembrie 2016 cu admiterea integrală a cererii de chemare în judecată.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 14 decembrie 2016 s-a respins cererea de apel declarată de Garștea Vitalie și s-a menținut hotărârea Judecătoriei Centru, mun. Chișinău din 15 septembrie 2016.

La 18 ianuarie 2017 Garștea Vitalie a depus cerere de recurs prin care a solicitat casarea deciziei Curții de Apel Chișinău din 14 decembrie 2016 și hotărârea Judecătoriei Centru, mun. Chișinău din 15 septembrie 2016 cu pronunțarea unei noi hotărâri prin care acțiunea lui Garștea Vitalie să fie admisă integral.

Cererea de recurs a depus-o în temeiul art. 432 alin. (2) lit. a) și c) din Codul de procedură civilă.

În motivarea cererii de recurs a indicat că, instanțele ierarhic inferioare au aplicat eronat termenul de prescripție de 30 zile prevăzut de Legea contenciosului administrativ, nr. 793 din 10 februarie 2000 și cu încălcarea prevederilor art. 271 din Codul civil care prevede că acțiunea privind apărare dreptului încălcat se respinge în la cererea persoanei, în favoarea căreia a curs prescripția.

Astfel, în instanța de judecată nu a fost solicitată respingerea cererii ca tardivă dar ca neîntemeiată.

De asemenea, a mai indicat că, instanțele ierarhic inferioare a aplicat eronat prevederile art. 17 alin. (1) din Legea contenciosului administrativ, nr. 793 din 10 februarie 2000, care prevede că cererea prin care se solicită anularea unui act

administrativ sau recunoașterea dreptului pretins poate fi înaintată în termen de 30 de zile în cazul în care legea nu dispunde altfel.

Astfel, instanțele ierarhic inferioare nu a aplicat prevederile art. 17 alin. (1) lit. a) dar prevederile lit. c) din Legea contenciosului administrativ.

Suplimentar a indicat că, nu a omis termenul de prescripție de 30 de zile prevăzut de art. 17 alin. (1) din Legea contenciosului administrativ.

Potrivit prevederilor art. 434 Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale.

Termenul de 2 luni este termen de decădere și nu poate fi restabilit.

Instanța de recurs menționează că, Curtea de Apel Chișinău a emis dispozitivul deciziei la 14 decembrie 2016.

Potrivit scrisorii nr. 125 copia deciziei a fost expediată la 04 ianuarie 2017 (f.d. 236), iar la materialele cauzei lipsește dovezei recepționării acesteia de către părți.

Cererea de recurs a fost depusă la 19 ianuarie 2017, respectiv recursul se consideră depus în termenul prevăzut de art.434 din Codul de procedură civilă.

Potrivit art. 444 Codul de procedură civilă, recursul se examinează fără înștiințarea participanților la proces. Completul din 5 judecători decide asupra oportunității invitării participanților sau a reprezentanților acestora pentru a se pronunța cu privire la problemele de legalitate invocate în cererea de recurs.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. c) din Codul de procedură civilă, instanța, după ce judecă recursul, este în drept să admită recursul, să caseze integral decizia instanței de apel și să trimită pricina spre rejudecare în instanța de apel în toate cazurile în care eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

Analizând legalitatea deciziei atacate, prin prisma argumentelor invocate în cererea de recurs, Colegiul consideră recursul drept întemeiat și care urmează a fi admis din următoarele motive.

Instanța de recurs reține că, instanța de fond a respins cererea de chemare în judecată ca tardivă, iar instanța de apel a menținut hotărârea instanței de fond.

Prin prisma art. 6 pct.1 din Convenția Europeană, precum și prin prisma jurisprudenței Curții Europene, ***dreptul de acces la justiție nu poate fi absolut, el poate implica limitări, inclusiv de ordin procedural, cât timp acestea sînt rezonabile și proporționale cu scopul urmărit.***

Accesul la justiție poate fi limitat, în special prin instituirea condițiilor de admisibilitate, domeniu în care statul se bucură de o anumită marjă de apreciere. Aceste limitări trebuie să urmărească un scop legitim, asigurându-se o proporționalitate între interesul persoanei și scopul legitim urmărit (*Guérin contra Franței, 29 iulie 1998, § 37*). Totuși, limitările nu trebuie să reducă la zero esența acestui drept.

Regulile de procedură au scopul de a asigura o bună administrare a justiției și, în special, a asigura securitatea raporturilor juridice, iar cei implicați în proceduri trebuie să se aștepte ca aceste reguli să fie aplicate (*Miragall Escolano ș.a. contra Spaniei, 25 ianuarie 2000, § 33*).

Curtea Europeană a statuat că, dincolo de limitele care circumscriu conținutului acestui drept, există loc pentru restrîngerii aduse implicit.

Dreptul de acces la o instanță de judecată impune, prin însăși natura sa, a fi reglementat de către stat, reglementare care poate fi variabilă în timp și spațiu, în funcție de nevoile și resursele comunității și ale indivizilor (*Ashingdane contra Regatului Unit al Marii Britanii*).

În jurisprudența sa Curtea Europeană a indicat că, în elaborarea unei astfel de reglementări, statele se bucură de o anumită marjă de apreciere. Cu toate acestea, limitările nu trebuie să restrângă dreptul de acces într-atît, încît ***să fie atinsă însăși substanța sa***.

În Hotărîrea nr.16 din 28 mai 1998 Curtea Constituțională a afirmat că, pentru asigurarea protecției efective a drepturilor omului, nu este suficient a consacra drepturile materiale și a preciza pe cale constituțională condițiile minime pentru realizarea unei justiții echitabile, condiții întregite cu legi organice cu privire la organizarea și funcționarea instanțelor judecătorești. Este necesar, de asemenea, ***a stabili unele garanții procedurale de natură să consolideze mecanismele de protecție a acestor drepturi***.

Potrivit pct. 65, 66 din Hotărîrea Curții Constituționale pentru controlul constituționalității unor prevederi din Codul de procedură civilă al Republicii Moldova nr. 225-XV din 30 mai 2003, sub aspect procesual, accesul liber la justiție se materializează în prerogativele pe care le implică dreptul la acțiune, ca aptitudine legală ce este recunoscută de ordinea juridică oricărei persoane fizice sau juridice care pretinde un drept împotriva unei alte persoane ori are un interes pentru constatarea existenței sau inexistenței unui drept.

Curtea a reiterat că, nu este sarcina sa de a substitui instanțele judecătorești naționale în procesul de interpretare a legislației naționale. Le revine, în primul rând, autorităților naționale, îndeosebi instanțelor judecătorești, să soluționeze problemele apărute la interpretarea acesteia. Acest principiu se aplică, în special, interpretării de către instanțele judecătorești a prevederilor cu caracter procedural, cum ar fi termenul de prescripție pentru inițierea acțiunilor judecătorești.

Sarcina Curții se rezumă la stabilirea faptului dacă efectele unei asemenea interpretări sunt compatibile cu Convenția, în general, și cu principiul securității raporturilor juridice garantat de articolul 6, în special (*Platakou v. Greece*, nr. 38460/97, § 37, ECHR 2001-I).

Obiectul acțiunii potrivit cererii de chemare în judecată și cererilor suplimentare este anularea autorizației de construire nr. 887 din 14 noiembrie 2011 privind mansarda deasupra blocului de locuit situat pe adresa mun. Chișinău, str. Studenților, 12/1, anularea certificatului de urbanism ce a stat la baza emiterii autorizației de construcție, respectiv ține de anularea actelor administrative.

În conformitate cu art. 14 alin. (1) din Legea contenciosului administrativ, nr. 793 din 10 februarie 2000 persoana care se consideră vătămată într-un drept al său, recunoscut de lege, printr-un act administrativ va solicita, printr-o cerere prealabilă, autorității publice emitente, în termen de 30 de zile de la data comunicării actului, revocarea, în tot sau în parte, a acestuia, în cazul în care legea nu dispune altfel.

În acest context, art. 17 alin. (1) din Legea contenciosului administrativ prevede că, cererea prin care se solicită anularea unui act administrativ sau

recunoașterea dreptului pretins poate fi înaintată în termen de 30 de zile, în cazul în care legea nu dispune altfel. Acest termen curge de la:

a) data primirii răspunsului la cererea prealabilă sau data expirării termenului prevăzut de lege pentru soluționarea acesteia;

b) data comunicării refuzului de soluționare a unei cereri prin care se solicită recunoașterea dreptului pretins sau data expirării termenului prevăzut de lege pentru soluționarea unei astfel de cereri;

c) data comunicării actului administrativ, în cazul în care legea nu prevede procedura prealabilă.

La 07 iulie 2014 s-a adresat cu o cerere prealabilă către Primăria mun. Chișinău prin care a solicitat anularea actelor administrative contestate.

La 25 iulie 2014 a primit răspuns de la Direcția Autorizații și Disciplină în Construcții prin care a fost respinsă cererea de prealabilă depusă.

La 30 iulie 2014 Garștea Vitalie s-a adresat în instanța de judecată cu cererea menționată supra.

Totodată, instanța de recurs relevă, că instanța de judecată, urmează să aplice termenul de prescripție, potrivit art. 271 din Codul civil doar la cererea părților, or art. 271 din Codul civil prevede expres că, acțiunea privind apărarea dreptului încălcat se respinge în temeiul expirării termenului de prescripție extinctivă numai la cererea persoanei în a cărei favoare a curs prescripția, depusă pînă la încheierea dezbaterilor în fond. În apel sau în recurs, prescripția poate fi opusă de îndreptățit numai în cazul în care instanța se pronunță asupra fondului.

Suplimentar, instanța de recurs constată că, aplicarea termenului de prescripție, urmează să fie aplicat reieșind din principiul disponibilității părților, or, art. 240 alin. (3) din Codul de procedură civilă prevede expres că, instanța judecătorească adoptă hotărârea în limitele pretențiilor înaintate de reclamant.

Respectiv, potrivit materialelor cauzei, pîrîtul, Primăria municipiului Chișinău nu a solicitat nici în instanța de fond nici în apel, aplicarea termenului de prescripție, instanța de judecată aplicîndu-l *ex officio*.

Mai mult ca atît, Curtea Europeană a Drepturilor Omului în cauza Dacia vs, Republica Moldova, para. 77, a dispus că, instanțele judecătorești naționale au examinat acțiunea, care a avut drept efect pierderea de către compania reclamantă a proprietății sale, înrăutățind astfel situația juridică care a devenit irevocabilă datorită aplicării termenului de prescripție, ceea ce contravine principiului securității raporturilor juridice.

În concluzie, instanța de recurs, reține, că aplicînd termenul de prescripție, din oficiu, contrar principiului disponibilității părților, instanțele ierarhic inferioare nu au examinat fondul cauzei, ceea ce nu este compatibil cu standardele art. 6 din CEDO.

Luînd în considerație cele expuse supra, Colegiul civil comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție urmează să caseze decizia instanței de apel cu trimiterea pricinii spre rejudecare întrucît instanța a aplicat din oficiu termenul de prescripție, ceea ce reprezintă o interpretare eronată a legii materiale.

Eroarea menționată nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

În conformitate cu art. 445 alin.(1) lit. c) din Codul de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție,

d e c i de:

Se admite recursul depus de Garștea Vitalie.

Se casează decizia Curții de Apel Chișinău din 14 decembrie 2016 prin care s-a respins apelul lui Garștea Vitalie și s-a menținut hotărârea Judecătoriei Centru, mun. Chișinău din 15 septembrie 2016 la acțiunea depusă de Garștea Vitalie împotriva Primăriei mun. Chișinău, societății cu răspundere limitată ”Macov-Construct”, societatea cu răspundere limitată ”Euromansarde” privind anularea actului administrativ, cu trimiterea pricinii spre rejudecare în instanța de apel la Curtea de Apel Chișinău în alt complet de judecată.

Decizia nu se supune nici unei căi de atac.

Președintele ședinței

Valentina Clevadi

judecători

Iuliana Oprea

Galina Stratulat

Ion Druță

Dumitru Mardari